

Delårsrapport januari – september 2018

SYFTE

Att bidra till förbättrad folkhälsa genom att begränsa alkoholens skadeverkningar.

VÅRT SAMHÄLLSUPPDRAG

Att med ensamrätt, och med ansvar och god service, sälja alkoholdrycker och att informera om alkoholens risker.

VÅR VISION

Ett samhälle där alkoholdrycker njuts med omsorg om hälsan så att ingen tar skada.

Sammanfattning av tredje kvartalet 2018

- Nöjd Kund Index¹ uppgick till 85 (84)².
- Ålderskontrollen uppgick till 95 (95) procent.
- Opinionsmätningar visade att 76 (76) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets ensamrätt.
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 135,8 (129,3) miljoner liter.
- Nettoomsättningen ökade till 7 926 (7 571) MSEK.
- Rörelseresultatet uppgick till 178 (156) MSEK.
- Periodens resultat uppgick till 134 (127) MSEK.

Sammanfattning av januari – september 2018

- Nöjd Kund Index uppgick till 84 (84).
- Ålderskontrollen uppgick till 96 (96) procent.
- Opinionsmätningar visade att 77 (77) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets ensamrätt.
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 378,4 (362,0) miljoner liter.
- Nettoomsättningen ökade till 22 563 (21 472) MSEK.
- Rörelseresultatet uppgick till 235 (279) MSEK.
- Periodens resultat uppgick till 200 (269) MSEK vilket är enligt plan då resurser har satsats på utvecklingsprojekt för att möta framtida behov.

1. För definitioner av nyckeltal se sidan 13-14.
2. Siffror inom parentes avser motsvarande period föregående år om inget annat framgår.

Finansiell information

MSEK	jul-sep 2018	jul-sep 2017	jan-sep 2018	jan-sep 2017	helår 2017
Nettoomsättning	7 926	7 571	22 563	21 472	29 355
Rörelseresultat	178	156	235	279	270
Periodens resultat	134	127	200	269	282
Eget kapital	1 523	1 592	1 523	1 592	1 605
Avkastning på eget kapital % ¹	-	-	13	23	17
Balansomslutning	4 534	4 432	4 534	4 432	5 863
Soliditet %	34	37	34	37	28
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-775	-625	-935	-819	529
Årsarbetare	4 031	3 866	3 495	3 381	3 317

1. Utfall avser rullande 12 månader.

Vd har ordet

Vart fjärde år publicerar WHO en rapport som ger en övergripande bild av alkoholkonsumtion och dess inverkan på folkhälsan i världen. I slutet av september kom den senaste rapporten, som bland annat visar att Europa ligger i topp över alkoholkonsumtionen per capita. Rapporten visar också att Sverige är ett av de länder med lägst alkoholkonsumtion i Europa.

I september publicerade CAN³ resultatet för 2017 års alkoholkonsumtion i Sverige. Under 2017 låg konsumtionen på 9,0 liter per invånare 15 år och äldre, ungefär samma nivå som föregående år. Under den senaste tioårsperioden har den totala konsumtionen minskat med åtta procent. Under samma period har Systembolagets andel av den totala anskaffningen ökat med åtta procentenheter från 55 procent till 63 procent.

NÖJDARE KUNDER

Den svenska social- och alkoholpolitiken syftar till att begränsa alkoholens skadeverkningar. Förutom att sälja med ansvar och god service, ingår det i Systembolagets uppdrag att informera om alkoholens risker och skadeverkningar. För oss på Systembolaget är det viktigt att våra kunder inte köper mer än de tänkt. Därför har Systembolaget en generös returpolicy och under hösten har det placerats ut så kallade ångravagnar vid kassorna i butikerna. Syftet är att det ska vara enkelt att ställa tillbaka varor som kunden inte vill ha; det ska vara lätt att ångra sig.

Nöjd Kund Index (NKI) har för första gången ökat under en sommarperiod, trots en varm sommar som har inneburit ett högt tryck på många butiker. Resultatet för senaste mätningen av NKI var 85, vilket är en förbättring jämfört med fjolåret, då det var 84. Vi på Systembolaget går framåt inom samtliga kvalitetsområden, jämfört med sommaren i fjol. De viktigaste kvalitetsområdena för att öka våra kunders nöjdhet är; omdömet om våra medarbetare i butik, upplevelsen av vårt sortiment samt uppfattningen om vårt samhällsansvar.

FÖRSÄLJNING OCH FINANSIELLT RESULTAT

Effekten av den varma sommaren påverkar såväl kvartalets som den ackumulerade nettoomsättningen och försäljningsvolymen. Ackumulerat ökade dessa med 5,1 respektive 4,5 procent. Det ackumulerade resultatet uppgick till 200 miljoner kronor, vilket är lägre än föregående år. Det förklaras av att fler kundbeställningar och nya butiker har bidragit till ökade kostnader, liksom satsningar i effektiviseringsprojekt och i framtidens digitala kundmöte. Dessa satsningar genomförs i syfte att på längre sikt möta ägarens uppdragsmål. Avkastningen på eget kapital (13 procent) överstiger ägarens krav på avkastning.

FÖRTROENDE OCH DIALOG

Under det tredje kvartalet 2018 är andelen som vill behålla Systembolagets ensamrätt (OPI) 76 procent, vilket är i nivå med samma period föregående år. Även ålderskontrollen för tredje kvartalet är i nivå med föregående år (95).

För att bibehålla och utveckla ett högt förtroende värdesätter vi på Systembolaget dialog med olika grupper i samhället. I juni lanserades alkoholrapporten och under Almedalsveckan i början av juli anordnade Systembolaget bland annat rundabordsamtal med beslutsfattare utifrån denna rapport.

IQ, som är ett dotterbolag till Systembolaget, verkar för ett smartare förhållningssätt till alkohol genom kunskaps-spridning och aktiva nätverk. Enligt en ny Sifo-undersökning som genomförts på uppdrag av IQ, uppger nästan 4 av 10 (36 procent) att de drack alkohol 3–4 gånger i veckan eller oftare under semestern. Det kan finnas en risk att dessa dryckesvanor även följer med in i vardagen. Ett sätt att skapa förändringar i sin konsumtion är att aktivt reflektera kring den.

Bristande insyn i vinproduktion, tillsatser och avsaknad av innehållsdeklarationer diskuteras på flera håll i samhället och i media. Vi på Systembolaget ser också gärna en utveckling angående innehållsförteckningar för de produkter som säljs. Förhoppningsvis kommer den diskussion som pågår inom EU att resultera i en ändring av regelverket som i framtiden tydliggör informationen om innehållet till kunderna. Systembolaget genomför laboratorietester i syfte att säkerställa att leverantörens produkter stämmer överens med vad som utlovats samt att inga otillåtna gränsvärden överskrids. Årligen genomförs 60 000 tester och om gränsvärden skulle överskridas stoppas försäljningen omedelbart.

Magdalena Gerger

Verkställande direktör

Systembolaget i korthet

Systembolaget AB är ett statligt ägt aktiebolag som innehar ensamrätt att bedriva detaljhandelsförsäljning av starköl, vin och spritdrycker i Sverige. Som statligt ägt företag ska Systembolaget drivas kostnadseffektivt och agera föredömligt inom hållbart företagande. Systembolaget har 442 butiker och finns i Sveriges samtliga 290 kommuner. Utöver butikerna finns 471 ombud runt om i Sverige dit kunderna kan beställa varor för avhämtning. Systembolaget erbjuder på försök även hemleverans till ett antal områden i Sverige.

SYSTEMBOLAGETS ANSVAR

Systembolagets ensamrätt har ett socialpolitiskt syfte att begränsa alkoholens tillgänglighet. Uppdraget kommer från ägaren staten och styrs huvudsakligen av Systembolagets avtal med staten, statens ägaranvisning, alkoholagen och EU-rättsliga regler. Här sägs bland annat att Systembolaget både vid inköp och försäljning av alkohol drycker ska tillämpa transparenta och objektiva regler på ett opartiskt och märkesneutralt sätt, att kunderna ska ges god service och att information ska lämnas till allmänheten om de risker som är förenade med konsumtion av alkohol.

Systembolaget ska drivas affärsmässigt utan att vara vinstmaximerande. Det innebär att Systembolaget inte har säljdrivande reklam som andra företag och inte försöker få människor att köpa mer eller något annat än de hade tänkt sig. Systembolaget tar sitt serviceansvar genom att erbjuda kunnig personal, rådgivning, ett brett sortiment och goda beställningsmöjligheter. Informationsuppdraget utförs på flera olika sätt bland annat genom dotterbolaget IQ:s kommunikationskampanjer samt genom engagemang i alkoholforskning.

Systembolaget är en stor aktör, med betydande inflytande och har en särställning på dryckesmarknaden. På samma sätt som det är självklart att ta stort ansvar för medarbetare, den egna miljöpåverkan och ha nolltolerans mot korruption och diskriminering, arbetar Systembolaget tillsammans med leverantörer för att säkerställa arbetsvillkor och mänskliga rättigheter, minskad miljöpåverkan och anti-korruption i hela leverantörskedjan. I detta arbete tillämpar vi samma uppförandekod som övriga nordiska monopol. Genom att verka tillsammans i flera olika frågor ökar vi våra möjligheter att påverka villkoren i våra leverantörskedjor.

Strategiska nyckeltal och indikatorer

Nyckeltal	jul-sep 2018	jul-sep 2017	jan-sep 2018	jan-sep 2017	helår 2017	målnivå 2018
Nöjd Kund Index (NKI) ¹	85	84	84	84	84	85
Ålderskontroll %	95	95	96	96	96	96
Opinionsindex (OPI) %	76	76	77	77	77	78
Total sjukfrånvaro % ²	-	-	4,6	4,9	4,8	4,8
Klimatpåverkan egen verksamhet, ton CO ₂ e ³	-	-	-	-	3 583	-
Avkastning på eget kapital % ⁴	-	-	13	23	17	8,0-9,0
Soliditet %	34	37	34	37	28	20-30
Kostnadseffektivitet ⁵	-	-	-	-	2,2	<2,3
Indikatorer						
Alkoholindex ⁶	-	-	-	-	62	-
Totalkonsumtion, liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre ⁷	-	-	-	-	9,0	-
Systembolagets konsumtionsandel, % ⁷	-	-	-	-	63	-

1. Utfall i kvartalskolumnen avser senaste mätning.

2. Utfall avser rullande 12 månader med en månads eftersläpning.

3. Redovisas årsvis. Från 2017 har vi ett omarbetat klimatmål utifrån egen verksamhet. Målet är att vara klimatneutrala år 2023.

4. Utfall avser rullande 12 månader.

5. Redovisas årsvis med ny beräkningsgrund från 2017.

6. Redovisas årsvis.

7. Redovisas årsvis med ett års eftersläpning.

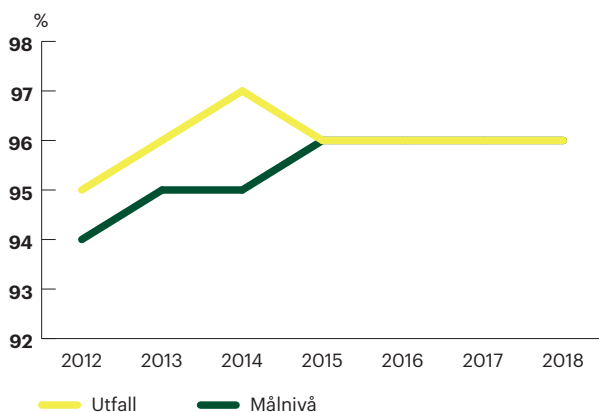
NÖJD KUND INDEX (NKI)⁴

Vid den andra av årets tre mätningar uppgick index till 85 (84), vilket är ett stabilt högt värde och det högsta som har uppmätts under en sommarperiod. Inom de kvalitetsområden som är viktigast för att öka kundnöjdheten så ökade omdömet om Systembolagets medarbetare i butik, upplevelsen av sortimentet och uppfattningen om Systembolagets samhällsansvar. Rullande 12 månader uppgick NKI till 84 (84).

ÅLDERSKONTROLL

Under tredje kvartalet genomfördes 1 347 (1 364) ålderskontrollköp (20–24 år) i våra butiker. Legitimation begärdes vid 95 (95) procent av dessa köptillfällen, vilket är i nivå med motsvarande period föregående år. Ackumulerat uppgick ålderskontrollen till 96 (96) procent.

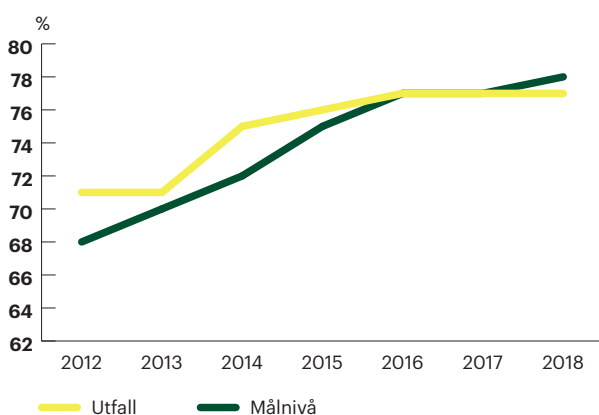
Ålderskontroll januari–september

OPINIONSINDEX (OPI)

OPI mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolagets ensamrätt till detaljhandelsförsäljning av sprit, vin och starköl. Vid kvartalets mätning uppgick index till 76 (76) procent, vilket är i nivå med tredje kvartalet 2017. De som vill att starköl, vin och sprit skall säljas i andra butiker minskade till 18 (19) procent, medan de som inte tar ställning har ökat till 6 (5) procent. Ackumulerat under året uppgick OPI till 77 (77) procent.

Opinionsindex januari–september

TOTAL SJUKFRÅNVARO

Systembolaget har fortsatt arbetet med sjukfrånvaron och genomfört riktade insatser i syfte att minska den. Total sjukfrånvaro (rullande 12 månader) uppgick per den sista

augusti till 4,6 (4,9) procent, vilket är en förbättring jämfört med samma period föregående år. Det är den längre sjukfrånvaron (> 14 dagar) som fortsätter att minska, medan den korta sjukfrånvaron är något högre jämfört med föregående år.

KLIMATPÅVERKAN EGEN VERKSAMHET

Sedan 2017 har vi ett omformulerat nyckeltal för klimatpåverkan där vi mäter koldioxidutsläpp från vår egen verksamhet. Målet är att utsläppen från inköpt energi, köldmedier och leasade bilar skall vara noll år 2023. För perioden 2016 till 2017 minskade koldioxidutsläppen från vår egen verksamhet med 7 procent till 3 583 (3 855) ton CO₂e. En detaljerad sammanställning av utfallet publiceras en gång per år, och senast var i Ansvarsredovisning 2017. Innevarande års ackumulerade utfall rapporteras i Ansvarsredovisning 2018 som publiceras i mars 2019.

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Avkastningen på eget kapital ska enligt ägaranvisningen över tid motsvara den genomsnittliga tioåriga statsobligationsräntan med ett tillägg av 7 procentenheter, vilket per den sista september motsvarar 7,7 procent (rullande 12 månader). Avkastningen på eget kapital uppgick per den sista september rullande 12 månader, till 13 (23) procent. Skillnaden mot föregående år beror framförallt på ett lägre resultat med anledning av högre kostnader. Under perioden har det varit ökade personalkostnader hänförligt till den årliga lönerrevisionen och fler butiker. Nyckeltalet påverkas även av högre kostnader för utvecklingsprojekt för att möta framtida behov. Finansnettot är lägre med anledning av att utdelningen från AB K14 Näckströmsgatan var högre 2017.

SOLIDITET

Soliditeten ska enligt ägaranvisningen för helåret uppgå till mellan 20 och 30 procent. Per den sista september uppgick soliditeten till 34 (37) procent. Soliditeten varierar normalt över året.

KOSTNADEFFEKTIVITET

Nyckeltalet är ett ägarmål som presenteras en gång per år och publicerades senast i Systembolagets Ansvarsredovisning 2017. Effektivitetsmättet syftar till att mäta omkostnaderna i förhållande till förändringar i såld kvantitet.

ALKOHOLINDEX

Alkoholindex tas fram en gång per år och publicerades senast i Systembolagets Ansvarsredovisning 2017.

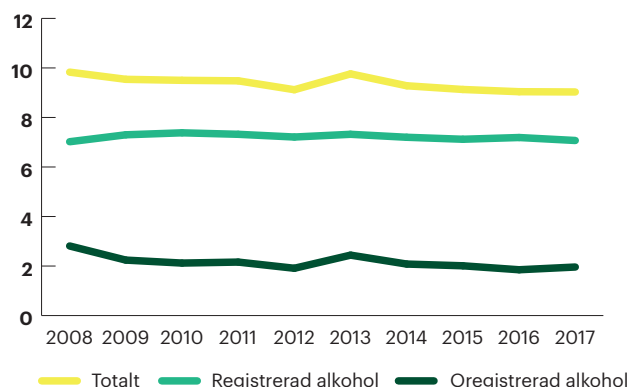
TOTALKONSUMTION OCH SYSTEMBOLAGETS KONSUMTIONSANDEL

CAN:s mätning av total alkoholkonsumtion och Systembolagets konsumtionsandel publiceras en gång per år och mätningen för 2017 publicerades i september. Rapporten visar att under 2017 uppgick den totala konsumtionen till 9,0 liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre, vilket är på samma nivå som den för 2016. Under de senaste 10 åren, mellan 2008 och 2017, har den totala konsumtionen minskat med 8 procent. Jämfört med 2016 låg Systembolagets försäljning i liter ren alkohol per invånare på samma nivå, så även internetförsäljningen. Resandeförseln och hemtillverkningen ökade sammanlagt med 0,1 procent-

4. Ytterligare information om Systembolagets strategiska nyckeltal återfinns i Ansvarsredovisning 2017 under rubriken "Hit vill vi nå – Systembolagets strategiska plan", sid 18ff.

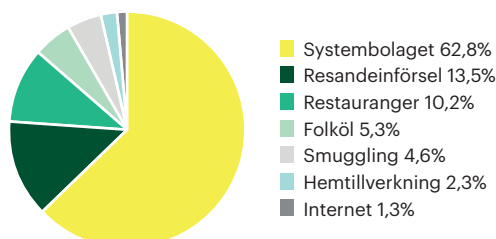
enheter jämfört med 2016, medan köp av smugglad alkohol, folkölsförsäljning samt försäljningen på restauranger minskade sammanlagt med 0,1 procentenheter.

Total alkoholkonsumtion,
liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre

Systembolagets andel av den totala alkoholkonsumtionen uppgick under 2017 till 62,8 procent, vilket är en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med 2016. Resandeförseln och hemtillverkning ökade med sammanlagt 1,5 procentenheter jämfört med 2016. Andelen av den totala alkoholkonsumtionen som såldes via restauranger, folkölsförsäljning samt smuggling minskade med sammanlagt 1,1 procentenheter, medan internetförsäljningen behöll sin andel. Mellan 2008 till 2017 har Systembolagets andel ökat med nästan 8 procentenheter.

Systembolagets konsumtionsandel,
liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre

Ekonomisk utveckling

MSEK	jul-sep 2018	jul-sep 2017	jan-sep 2018	jan-sep 2017	helår 2017
Nettoomsättning	7926	7571	22563	21472	29355
Rörelseresultat	178	156	235	279	270
Finansnetto	-5	8	19	56	58
Resultat efter finansiella poster	173	164	254	335	328
Kassaflöde från den löpande verk- samheten	-775	-625	-935	-819	529
Årsarbetare	4031	3866	3495	3381	3317

NETTOOMSÄTTNING OCH FÖRSÄLJNINGSVOLYM

Systembolagets försäljning är högre mot veckosluten samt under slutet av varje månad. De största försäljningstopparna uppstår inför påsk, midsommar, jul och nyår. Därutöver är försäljningen som högst under sommar-månaderna juni till och med augusti.

Juli-september 2018

Intäkterna under tredje kvartalet ökade med 5 procent jämfört med föregående år till 7926 (7571). Ökningen är framförallt hänförlig till det varma vädret i juli och augusti. Den största intäktsökningen är volymrelaterad, 5 procent jämfört med föregående år, men förklaras även av att vissa kunder väljer varor i de dyrare segmenten. Intäkterna minskade även något till följd av att vissa kunder väljer varor inom andra varugrupper med ett lägre pris såsom öl, cider och blanddrycker. Ökningen dämpas dock något i september. Det är vin och starköl som står för den huvudsakliga ökningen i kronor, och cider och blanddryck har den procentuellt högsta ökningen om 17 procent jämfört med motsvarande period föregående år.

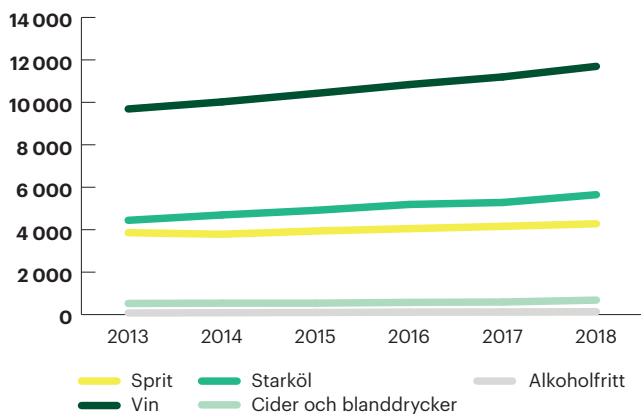
Januari-september 2018

Akkumulerat har intäkterna ökat med 5 procent jämfört med föregående år till 22563 (21472) MSEK. Förändringen är framförallt beroende av det varma sommarvädret. Det är vin, sprit och starköl som står för den huvudsakliga ökningen i kronor och i enighet med utfall för tredje kvartalet isolerat är det cider och blanddryck som står för den procentuellt högsta ökningen.

Nettoomsättning

MSEK	jul-sep 2018	jul-sep 2017	jan-sep 2018	jan-sep 2017	helår 2017
Sprit	1464	1448	4280	4158	5810
Vin	4027	3897	11695	11197	15409
Starköl	2072	1909	5649	5282	7028
Cider och blanddrycker	270	230	682	593	760
Alkoholritt	49	45	137	125	182
Summa försälj- ning drycker	7882	7529	22443	21355	29189
Övriga varor och tjänster	44	42	120	117	166
Summa intäkter	7926	7571	22563	21472	29355

Nettoomsättning MSEK januari – september

Försäljningsvolymen uppgick ackumulerat till 378,4 (362,0) miljoner liter, en ökning med 5 procent jämfört med perioden för föregående år.

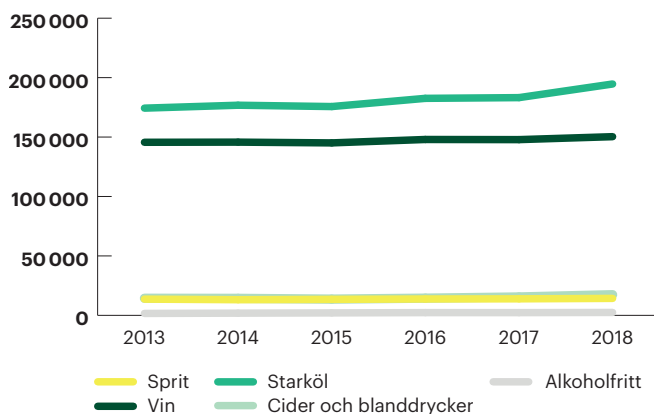
Försäljningsvolymen ökade mest inom starköl och vin. Den procentuellt största ökningen skedde liksom föregående period inom cider och blanddryck med en ökning motsvarande 13 procent (1,9 miljoner liter) jämfört med föregående år.

Försäljningen av sprit ökade med knappt 3 procent vilket innebar en ökning med 0,4 miljoner liter. Vin ökade med knappt 2 procent (2,5 miljoner liter), starköl ökade med 6 procent (11,4 miljoner liter) samt alkoholfritt ökade med knappt 7 procent (0,2 miljoner liter).

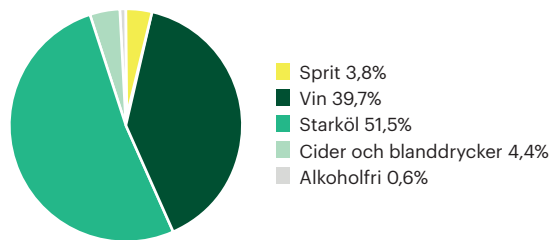
Försäljningsvolym drycker

1000-tals liter	jul-sep 2018	jul-sep 2017	jan-sep 2018	jan-sep 2017	helår 2017
Sprit	4919	4864	14266	13889	19189
Vin	51883	51562	150322	147841	199538
Starköl	71508	66287	194636	183172	241969
Cider och blanddrycker	6605	5785	16726	14836	18977
Alkoholfritt	895	833	2441	2291	3362
Summa försäljning drycker	135810	129331	378391	362029	483035

Försäljningsvolym 1000-tals liter januari – september

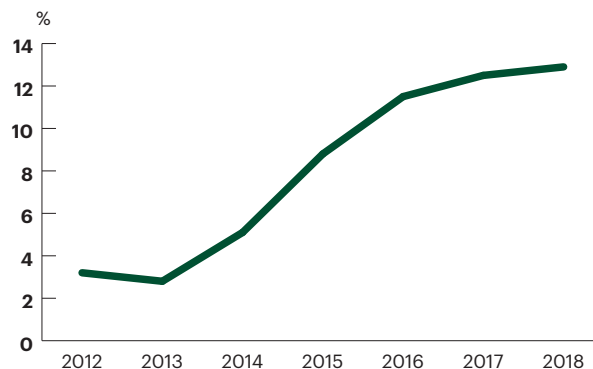
Försäljningsvolym fördelat per varugrupp januari – september

Den totala försäljningsvolymen ökade med 5 procent jämfört med föregående år vilket kan jämföras med en omräkning till ren liter alkohol som ökade med cirka 3 procent. Det visar att kunderna har valt alkoholsvagare alternativ. Ren liter alkohol per capita är något högre jämfört med föregående år, även det med koppling till skillnader i försäljningsvolym till följd av det varma sommarvädret i år.

Försäljningen av ekologiska produkter uppgick under perioden till 48,6 (45,2) miljoner liter vilket motsvarar en ökning på 8 procent jämfört med föregående år. Majoriteten av den ekologiska försäljningsvolymen kommer från vin (motsvarande 68 procent) och öl samt cider och blanddryck (motsvarande 30 procent). Inom det ekologiska sortimentet är det varugrupperna sprit, öl, cider och blanddryck samt alkoholfritt som procentuellt har ökat mest under perioden. Ekologiska produkter utgjorde 13 (12) procent av den totala försäljningsvolymen. Systembolaget ser i likhet med föregående kvartal en ökning av det ekologiska/etiska sortimentet, men i en något avmattande ökningstakt jämfört med föregående år.

Andel ekologisk försäljning, volym januari – september

Antalet kundbesök i butik uppgick under perioden till 92,7 (90,7) miljoner vilket motsvarar en ökning på 2 procent jämfört med föregående år. Antalet digitala besök, det vill säga besök på webb och app, ökade med 7 procent och uppgick till 36,2 (33,9) miljoner under perioden.

RÖRELSERESULTAT

Juli – september 2018

Kvartalets rörelseresultat uppgick till 178 (156) MSEK. Rörelsemarginalen, exklusive alkoholskatt, uppgick till 3,7 (3,5) procent.

Bruttoresultatet uppgick till 1006 (949) MSEK. Ökningen är främst hänförlig till kvartalets ökade försäljningsvolym till följd av den varma sommaren. Förutom ökningen av bruttoresultatet påverkas kvartalets rörelseresultat även av högre försäljningskostnader.

Försäljningskostnaderna uppgick till 681 (646) MSEK. Ökningen hänförs främst till personalkostnader vilka påverkas av den ökade försäljningsvolymen, fler butiker och årets lönerrevision. Försäljningskostnaderna påverkas också av utvecklingsprojekt med fokus på framtida digitalt kundmöte och effektiviseringar.

Administrationskostnaderna var i nivå med samma period 2017 och uppgick till 149 (147) MSEK.

Januari – september 2018

Det ackumulerade rörelseresultatet uppgick till 235 (279) MSEK. Rörelsemarginalen, exklusive alkoholskatt, uppgick till 1,7 (2,2) procent.

Bruttoresultatet uppgick till 2 844 (2 708) MSEK. Ökningen är främst hänförlig till den ökade försäljningsvolymen. Rörelseresultatet påverkas också av något högre försäljnings- och administrationskostnader.

Försäljningskostnaderna uppgick till 2109 (1976) MSEK och administrationskostnaderna uppgick till 505 (456) MSEK. Inom gruppen försäljningskostnader ser vi en ökning av personalkostnaderna hänförlig till ökad försäljningsvolym och ökat antal kundbeställningar. Både försäljnings- och administrationskostnader påverkas även av årlig lönerrevision. Systembolaget satsar på utvecklingsprojekt med fokus på framtidens digitala kundmöte samt effektiviseringar vilket påverkar försäljningskostnaderna. Administrationskostnaderna har ökat till följd av informationskampanjer om alkoholens risker och Systembolagets syfte samt ökade kostnader för IT-drift vilka delvis hör samman med ovan nämnda utvecklingsprojekt.

FINANSNETTO

Juli – september 2018

Finansnettot uppgick till -5 (8) MSEK varav 6 (8) MSEK avser ränteintäkter från finansiella placeringar, -11 (0) MSEK avser värdeförändringar på finansiella placeringar. Marknadsvärdet av Systembolagets placeringar har under det tredje kvartalet utvecklats något negativt på grund av rådande ränteutveckling.

Januari – september 2018

Finansnettot uppgick till 19 (56) MSEK varav 19 (22) MSEK avser ränteintäkter från finansiella placeringar, -17 (-9) MSEK avser värdeförändringar på finansiella placeringar och 17 (43) MSEK avser utdelning från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmsgatan. Marknadsvärdet av Systembolagets placeringar har utvecklats något negativt under året på grund av rådande ränteutveckling.

RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER

Juli – september 2018

Kvartalets resultat efter finansiella poster uppgick till 173 (164) MSEK.

Januari – september 2018

Halvårets resultat efter finansiella poster uppgick till 254 (335) MSEK.

KASSAFLÖDE

Juli – september 2018

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till -775 (-625) MSEK. Investeringar uppgick till 453 (-24) MSEK, varav -20 (-31) MSEK främst avser ny- och ombyggnation av butiker, och 473 (7) MSEK avser nettoförändring av finansiella placeringar.

Januari – september 2018

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till -935 (-819) MSEK. Investeringar uppgick till 384 (-261) MSEK, varav -96 (-106) MSEK främst avser ny- och ombyggnation av butiker, och 480 (-155) MSEK avser nettoförändring av finansiella placeringar. Utdelning har lämnats till ägaren om -282 (-289) MSEK och utdelning har erhållits från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmsgatan om 17 (43) MSEK.

ÅRSARBETARE

Juli – september 2018

Årsarbetare⁵ uppgick till 4 031 (3 866) under kvartalet. Jämfört med tredje kvartalet föregående år har antalet årsarbetare ökat. Den ökade försäljningen under kvartalet, liksom fler butiker, har påverkat antalet årsarbetare. Dessutom har sjukfrånvaron varit lägre vilket även det bidrar till en ökning.

Januari – september 2018

Årsarbetare uppgick till 3 495 (3 381) ackumulerat under året. Liksom för tredje kvartalet förklaras det ökade antalet årsarbetare jämfört med 2017 av ökad försäljning, fler butiker och minskad sjukfrånvaro.

5. Årsarbetare har ersatt det tidigare måttet medelantal anställda från och med 2018. Detta mått inkluderar frånvaro vilket inte ingick i tidigare mått. Årsarbetare redovisas med en månads eftersläpning vilket innebär att utfallet ackumulerat under året avser månaderna januari till och med augusti.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Systembolaget arbetar systematiskt med att identifiera och hantera de risker som är förenade med verksamheten. Riskhanteringsprocessen är integrerad i enheternas strategi- och planeringsarbete. Riskerna konsolideras och hanteringen av dessa rapporteras och följs upp av företagsledningen samt styrelsen. De högst värderade riskerna är främst av strategisk och operativ karaktär och handlar om lagstiftningsfrågor som kan ge påverkan på monopolställningen, hållbarhet och arbetsmiljö samt förändrade kundbeteenden som kräver organisationsanpassning.

De finansiella riskerna som ränte-, kredit- och likviditetsrisker är begränsade. Systembolaget är självfinansierat bland annat tack vare en hög lageromsättningshastighet som matchar inköps- och betalningsvillkoren.

Systembolaget saknar räntebärande skulder. All försäljning sker i form av kontant- eller kortbetalning och därmed har Systembolaget inga väsentliga kundfordringar. Dryckesleverantörerna ansvarar för importen av alkoholhaltiga drycker samt för redovisning av alkoholskatt. Systembolagets inköp sker i huvudsak i svenska kronor och företaget är därmed i liten utsträckning exponerat mot kurs- och valutarisker. Ytterligare information om hanteringen av finansiella risker framgår av not 12 Finansiella instrument i Systembolagets Ansvarsredovisning 2017.

Sammanfattning av dotterbolagen

IQ verkar för ett smartare förhållningssätt till alkohol. Detta görs genom att med kunskap och kommunikation skapa medvetenhet, eftertanke och engagemang kring eget och andras drickande, och därmed bidra till att minska alkoholens skadeverkningar i samhället. IQ:s vision är ett samhälle där alkoholdrycker njuts med omsorg om hälsan så att ingen tar skada. IQ-initiativet finansieras av Systembolaget med en årsbudget på 35 (35) MSEK. Periodens resultat före skatt uppgick till 8,0 (6,5) MSEK.

AB K14 Näckströmsgatan förvaltar Systembolagets rörelsefastighet. Ackumulerat resultat före skatt uppgick till 16,5 (14,2) MSEK. Resultatet är främst hänförligt till koncerninterna hyresintäkter.

Väsentliga händelser efter balansdagen

Inget väsentligt finns att rapportera.

Stockholm den 26 oktober 2018
Systembolaget AB

Magdalena Gerger
Verkställande direktör

Granskningsrapport

INLEDNING

Vi har utfört en översiktlig granskning av delårsrapporten för Systembolaget AB för perioden 1 januari 2018 till 30 september 2018. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta och rättvisande presentera denna delårsrapport i enlighet med IAS 34 och årsredovisningslagen. Vårt ansvar är att uttala en slutsats om denna delårsrapport grundad på vår översiktliga granskning.

DEN ÖVERSIKTLIGA GRANSKNINGENS INRIKTNING OCH OMFATTNING

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med International Standard on Review Engagements ISRE 2410 Översiktlig granskning av finansiell delårsinformation utförd av företagets valda revisor. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning

har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing, ISA, och god revisionssed i övrigt har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

SLUTSATS

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med IAS 34 och årsredovisningslagen.

Stockholm den 26 oktober 2018
Deloitte AB

Didrik Roos
Auktoriserad revisor

Resultaträkning i sammandrag, Systembolaget AB

MSEK	Not	jul-sep 2018	jul-sep 2017	jan-sep 2018	jan-sep 2017	helår 2017
Nettoomsättning		7926	7571	22563	21472	29355
Kostnad för sålda varor		-6920	-6622	-19719	-18764	-25655
Bruttoresultat		1006	949	2844	2708	3700
Försäljningskostnader	2, 3	-681	-646	-2109	-1976	-2767
Administrationskostnader	2, 3	-149	-147	-505	-456	-669
Övriga rörelseintäkter		2	1	5	4	7
Övriga rörelsekostnader		0	-1	0	-1	-1
Rörelseresultat		178	156	235	279	270
Finansnetto		-5	8	19	56	58
Resultat efter finansiella poster		173	164	254	335	328
Periodiseringsfond		-	-	-	-	25
Resultat före skatt		173	164	254	335	353
Skatt		-39	-37	-54	-66	-71
Periodens resultat		134	127	200	269	282

Balansräkning i sammandrag, Systembolaget AB

MSEK	Not	2018-09-30	2017-09-30	2017-12-31
Anläggningstillgångar				
Materiella tillgångar		490	478	513
Finansiella tillgångar		2801	2395	2926
Summa anläggningstillgångar		3291	2873	3439
Omsättningstillgångar				
Varulager		1096	1054	1169
Fordringar		147	145	155
Kortfristiga placeringar		-	327	376
Kassa och bank		-	33	724
Summa omsättningstillgångar		1243	1559	2424
Summa tillgångar	4	4534	4432	5863
Eget kapital				
Bundet eget kapital		432	432	432
Fritt eget kapital		1091	1160	1173
Summa eget kapital		1523	1592	1605
Obeskattade reserver				
Periodiseringsfond		32	57	32
Summa obeskattade reserver		32	57	32
Avsättningar				
Långfristiga avsättningar		84	81	85
Summa avsättningar		84	81	85
Skulder				
Långfristiga skulder		105	100	107
Kortfristiga skulder		2790	2602	4034
Summa skulder	4	2895	2702	4141
Summa eget kapital och skulder		4534	4432	5863

Förändring i eget kapital, Systembolaget AB

MSEK	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Reservfond	Balanserat resultat	Periodens resultat	
Ingående eget kapital 2017-01-01	360	72	891	289	1612
Överföring till fria reserver			289	-289	-
Periodens resultat				269	269
Utdelning till ägaren			-289		-289
Utgående eget kapital 2017-09-30	360	72	891	269	1592
Ingående eget kapital 2018-01-01	360	72	891	282	1605
Överföring till fria reserver			282	-282	-
Periodens resultat				200	200
Utdelning till ägaren			-282		-282
Utgående eget kapital 2018-09-30	360	72	891	200	1523

Kassaflödesanalys i sammandrag, Systembolaget AB

MSEK	jul-sep 2018	jul-sep 2017	jan-sep 2018	jan-sep 2017	helår 2017
Den löpande verksamheten					
Resultat före skatt	173	164	254	335	353
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	58	-13	133	96	135
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital					
Förändring av varulager	100	212	73	218	103
Förändring av fordringar	-77	17	9	30	21
Förändring av skulder	-1010	-1037	-1341	-1443	-2
Förändring av fordringar/skulder koncernbolag	5	56	9	17	10
Kassaflöde från den löpande verksamheten efter förändring av rörelsekapital	-751	-601	-863	-747	620
Betald skatt	-24	-24	-72	-72	-91
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-775	-625	-935	-819	529
Investeringsverksamheten					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-20	-31	-96	-106	-179
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-
Förvärv/försäljning av finansiella tillgångar	473	7	480	-155	-739
Kassaflöde från investeringsverksamheten	453	-24	384	-261	-918
Finansieringsverksamheten					
Nyttjande av kredit	92	-	92	-	-
Utdelning från AB K14 Näckströmsgatan	0	-	17	43	43
Utdelning till ägaren	0	-	-282	-289	-289
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	92	0	-173	-246	-246
Periodens kassaflöde	-230	-649	-724	-1326	-635
Likvida medel vid periodens början	230	682	724	1359	1359
Likvida medel vid periodens slut	0	33	0	33	724

Kvartalsöversikt, Systembolaget AB

MSEK	jul-sep 2018	jul-sep 2017	apr-jun 2018	apr-jun 2017	jan-mar 2018	jan-mar 2017
Nettoomsättning	7926	7571	8033	7806	6604	6095
Bruttoresultat	1006	949	1013	982	825	777
Försäljningskostnader	-681	-646	-749	-692	-679	-638
Administrationskostnader	-149	-147	-200	-157	-156	-152
Rörelseresultat	178	156	66	136	-9	-13
Kvartalets resultat	134	127	70	148	-4	-6
Soliditet %	34	37	27	28	33	35

Noter

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Delårsrapporten för Systembolaget AB är upprättad i enlighet med IAS 34, Delårsrapportering och följer därutöver även årsredovisningslagen, Rådet för finansiell rapporterings RFR 2, Redovisning för juridiska personer samt statens Riktlinjer för extern rapportering i bolag med statligt ägande. Från och med 1 januari 2012 upprättar Systembolaget, med stöd av ÅRL 7 kap 3a§, inte någon koncernredovisning.

Upplysningar enligt IAS 34 Delårsrapportering lämnas såväl i noter som på annan plats i delårsrapporten.

Systembolaget använder sig av samma redovisningsprinciper såsom de har beskrivits i Systembolagets Ansvarsredovisning 2017 under rubriken Finansiell rapportering, Not 1 – Redovisningsprinciper. Nya och ändrade standarder och tolkningar från IASB respektive IFRIC har inte haft någon väsentlig påverkan på finansiella rapporter.

IFRS 9 Finansiella instrument

Standarden trädde i kraft 1 januari 2018 och ersatte IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Den innehåller regler för klassificering och värdering av finansiella tillgångar och skulder, nedskrivning av finansiella instrument och säkringsredovisning.

Systembolagets finansiella instrument består främst av placeringar i form av värdepappersinnehav, likvida medel samt leverantörsskulder. Systembolaget har i dagsläget inga lån och kundfordringar och övriga fordringar som uppgår till väsentliga belopp. Någon säkringsredovisning förekommer inte heller. Systembolagets bedömning är att redovisningen och klassificeringen av de nuvarande typerna av finansiella instrument inte har någon väsentlig påverkan av den nya standarden.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

Standarden trädde i kraft 1 januari 2018 och ersatte IAS 11 Entreprenadavtal och IAS 18 Intäkter samt tillhörande tolkningar. Den behandlar redovisningen av intäkter från kontrakt och från försäljning av vissa icke-finansiella tillgångar.

Systembolagets intäkter genereras i allt väsentligt av försäljning av drycker till konsument. Försäljningen redovisas som intäkt i samband med att varan säljs till kund. Försäljningen betalas kontant eller med kreditkort. Systembolagets bedömning är att redovisningen av dessa intäkter samt returer inte påverkas av den nya standarden. Som framgår av årsredovisningen är övriga typer av intäkter för närvarande försumbara.

Nya och ändrade redovisningsprinciper som ännu inte trätt i kraft

IFRS 16 Leases ska ersätta IAS 17 Leasingavtal. IFRS 16 introducerar en "right of use model" och innebär för leasetaagaren att i stort sett samtliga leasingavtal ska redovisas i balansräkningen. Klassificering i operationella och finansiella leasingavtal ska därför inte göras. Undantagna är leasingavtal som är icke-materiella eller med en leasingperiod som är 12 månader eller kortare. I resultaträkningen

redovisas avskrivningar på tillgången och räntekostnader på skulden. Standarden innehåller mer omfattande upplysningskrav jämfört med nuvarande standard.

IFRS 16 är tillämplig för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2019 med tidigare tillämpning tillåten. Standarden är antagen av EU. Rådet för finansiell rapportering har föreslagit att en motsvarighet till nuvarande undantag för finansiella leasingavtal införs i RFR 2, vilket är den undantagsregel som Systembolaget tillämpar i dagsläget.

NOT 2 PERSONALKOSTNADER

Akkumulerat till och med september uppgick de totala personalkostnaderna till 1 467 (1 384) MSEK. Lönekostnaderna har ökat jämfört med 2017 till följd av den årliga lönerrevisionen, ökad försäljningsvolym och fler butiker under senare delen av 2018.

NOT 3 AVSKRIVNINGAR

MSEK	jul-sep 2018	jul-sep 2017	jan-sep 2018	jan-sep 2017	helår 2017
Byggnader och mark	0	0	1	1	2
Materiella anläggnings-tillgångar	38	39	118	121	160
Immateriella tillgångar	-	0	-	0	0
Summa avskrivningar	38	39	119	122	162

NOT 4 FINANSIELLA INSTRUMENT

Systembolagets finansiella instrument består av räntebärande värdepapper, kundfordringar, likvida medel och leverantörsskulder. Räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde via resultaträkningen baserat på indata motsvarande nivå 1 enligt IFRS 7. Övriga finansiella tillgångar och skulder har korta löptider. Härav bedöms de verkliga värdena på samtliga finansiella instrument approximativt motsvara bokförda värden. Nedan beskrivs löptiden för de räntebärande värdepapper som värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

Räntebärande värdepapper	30 sep 2018	30 sep 2017
kommande förfall per bokslutsdatum:		
MSEK (marknadsvärde)		
- Inom ett år	0	327
- Senare än ett år men inom två år	79	615
- Senare än två år men inom tre år	781	739
- Senare än tre år men inom fyra år	578	526
- Senare än fyra år men inom fem år	1 324	477
Summa räntebärande värdepapper	2 762	2 684

Företaget har inte kvittat några finansiella tillgångar och skulder och har inga avtal som möjliggör kvittning. Ökningen av räntebärande värdepapper beror på att överskott i likvida medel har omplacerats i räntebärande instrument.

Definition av alternativa nyckeltal

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Periodens resultat (rullande 12 månader), 214 MSEK, i procent av genomsnittligt justerat eget kapital, 1592 MSEK = 13%. Eget kapital är justerat för schablonskatt, 22%, på obeskattade reserver. Genomsnittet är beräknat utifrån justerat eget kapital 2017-09-30, 1636 MSEK och 2018-09-30, 1548 MSEK. Nyckeltalet ingår som mål i ägaravisningen för Systembolaget.

KOSTNADSEFFEKTIVITET

Kostnadseffektivitet beräknas utifrån förhållandet mellan totala omkostnader (justerat för engångsposter) i förhållande till såld kvantitet (antalet sålda förpackningar viktade utifrån respektive varugrups beräknade tidsåtgång för hantering). Nyckeltalet ingår som mål i ägaravisningen för Systembolaget och redovisas årligen.

RÖRELSEMARGINAL

Rörelsemarginal exklusive alkoholskatt beräknas utifrån rörelseresultatet, 235 MSEK, i procent av nettoomsättning exklusive alkoholskatt, 13 565 MSEK = 1,7%. Nettoomsättningen utgörs av 22 563 MSEK och alkoholskatten 8 998 MSEK.

Rörelsemarginal inklusive alkoholskatt beräknas utifrån rörelseresultatet, 235 MSEK, i procent av nettoomsättning inklusive alkoholskatt, 22 563 MSEK = 1,0%.

RÖRELSERESULTAT

Rörelseresultat beräknas utifrån bruttoresultat, 2 844 MSEK, med tillägg för övriga rörelseintäkter 5 MSEK, samt med avdrag för rörelsens kostnader, -2 614 MSEK = 235 MSEK.

SOLIDITET

Justerat eget kapital, 1 548 MSEK, i procent av balansomslutningen, 4 534 MSEK = 34%. Eget kapital är justerat för schablonskatt, 22%, på obeskattade reserver. Nyckeltalet ingår som mål i ägaravisningen för Systembolaget.

Övriga definitioner

ALKOHOLINDEX

Alkoholindex är ett samlat mått på människors attityd till alkohol i olika situationer. Alkoholindex skapas från svaren på nio frågor om vad människor tycker är rätt och fel när det gäller alkohol. Frågorna ställs en gång per år till 2 000 personer, 16 år och äldre. Ju högre index, desto mer återhållsam är attityden till alkohol. Det är Systembolagets dotterbolag IQ-initiativet AB som redovisar Alkoholindex och datainsamlingen genomförs av ett externt företag, Novus.

ALKOHOLSKATT

Alkoholskatt är en statlig punktskatt. Ändrad alkoholskatt påverkar Systembolagets intäkter parallellt med kostnad för såld vara varför ändrad alkoholskatt inte får någon effekt på bruttoresultatet.

KLIMATPÅVERKAN EGEN VERKSAMHET

Sedan 2017 har vi ett omformulerat nyckeltal för klimatpåverkan där vi mäter koldioxidutsläpp från vår egen verksamhet. Målet är att utsläppen från inköpt energi, köldmedier och leasade bilar skall vara noll år 2023. Klimatpåverkan från egen verksamhet följs upp årligen.

NETTOOMSÄTTNING

Intäkter/nettoomsättning omfattar intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i Systembolagets huvudverksamhet.

NÖJD KUND INDEX (NKI)

NKI mäter hur nöjd kunden är med Systembolaget. Totalindex är ett medelvärde av de tre frågorna.

- Hur nöjd eller missnöjd är du med Systembolagsbutiken totalt sett?
- Hur väl motsvarar Systembolagsbutiken dina förväntningar?
- Hur pass nära eller långt ifrån ett ideal tycker du att Systembolagsbutiken ligger?

Kundernas svar, som anges på en skala från 1 till 10, omräknas till ett tal mellan 10 och 100. Systembolaget anlitar CFI Group för genomförande av undersökningen. Totalt tillfrågas årligen cirka 49 000 slumpmässigt utvalda kunder, fördelade över samtliga butiker. NKI mäts och redovisas tre gånger årligen.

OPINIONSINDEX (OPI)

Opinionsindex mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolaget och monopolet för försäljning av starköl, vin och sprit. Intervjupersonerna får ta ställning till frågan:

- Tycker du att man ska behålla Systembolaget och monopolet på försäljningen av starköl, vin och sprit eller vill du att starköl, vin och sprit ska säljas i andra butiker?

Systembolaget anlitar Kantar Sifo för genomförande av undersökningen. Totalt intervjuas 9 000 slumpmässigt utvalda personer i åldern 15 år och uppåt. Opinionsindex redovisas kvartalsvis.

SYSTEMBOLAGETS ANDEL AV TOTALKONSUMTION

Systembolaget har ett uppdragsmål att redovisa utfall av hur stor andel av den totala konsumtionen som Systembolaget har (Systembolagets konsumtionsandel). Undersökningen som ligger till grund för detta är Monitormätningarna som genomförs av CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). Resultatet av mätningarna ska redovisas minst en gång per år. Detta uppdragsmål är inte målsatt.

TOTALKONSUMTION

Systembolaget har ett uppdragsmål att redovisa utfall avseende den totala alkoholkonsumtionen i Sverige. Undersökningen som ligger till grund för detta är Monitormätningarna som genomförs av CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). CAN genomför löpande under ett år drygt 18 000 intervjuer. Resultatet av mätningarna ska redovisas minst en gång per år. Detta uppdragsmål är inte målsatt.

TOTAL SJUKFRÅNVARO

Den totala sjukfrånvaron mäts utifrån Ekonomistyrningsverkets definition och mäter sjukfrånvarotimmar i relation till alla tillgängliga timmar under samma period. Talet mäts per rullande 12-månadersperiod.

ÅLDERSKONTROLL

Ålderskontrollen mäter andelen tillfällen då legitimation har begärts i procent av antal kontrollköp. Kontrollköpen genomförs av personer i åldersgruppen 20–24 år. Systembolaget anlitar Better Business för genomförande av köpen. Totalt genomförs under ett år cirka 5 800 kontrollköp i butik. Ålderskontrollen mäts och redovisas varje månad.

ÅRSARBETARE

Årsarbetare motsvarar arbetad tid inklusive semester dividerat med antalet timmar för en heltidstjänst för den relevanta perioden. Måttet redovisas med en månads eftersläpning. Parametern årsarbetare har införts 2018, och ersätter det tidigare begreppet medelantal anställda.

Magdalena Gerger
Verkställande direktör
Telefon 08-503 310 25

Charlotte Hansson
Ekonomidirektör
Telefon 08-503 303 75

Kommande rapporttillfällen

12 februari 2019	Bokslutskommuniké 2018
11 april 2019	Årsstämma 2018
18 april 2019	Delårsrapport januari – mars 2019
15 juli 2019	Delårsrapport januari – juni 2019
28 oktober 2019	Delårsrapport januari – september 2019

Systembolaget AB

Organisationsnummer: 556059-9473

Postadress: 103 84 Stockholm

Besöksadress: Kungsträdgårdsgatan 14

Telefon: 08-503 300 00

Fax: 08-503 310 00

Hemsidaadress: omsystembolaget.se och
systembolaget.se